

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૪૨૩૮/૨૦૨૨

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન (ફોર સ્ટે) નં. ૧/૨૦૨૫

ઈન આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૪૨૩૮/૨૦૨૨

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય શ્રીમતી ન્યાયમૂર્તિ એમ. કે. ઠક્કર

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા	ના

=====

ઓનર/મેનેજર વારાહી ઇન્ટરનેશનલ

વિરુદ્ધ

ઈશ્વરભાઈ રાયજીભાઈ ઠાકોર

ઉપસ્થિતિ:

આર.સી. જાની એન્ડ એસોસિયેટ (૬૪૩૬), અરજદાર નં. ૧ તરફે
સુશ્રી દીપમાલા એસ. દેસાઈ (૬૫૮૬), સામાવાળા નં. ૧ તરફે વકીલ

કોરમ: માનનીય શ્રીમતી ન્યાયમૂર્તિ એમ. કે. ઠક્કર

તારીખ : ૨૬/૦૬/૨૦૨૫

મૌખિક ચુકાદો

૧. રૂલ તુરંત પરત કરવાપાત્ર. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દીપમાલા દેસાઈ સામાવાળા વતી રૂલની બજવણી માફ કરે છે.

૨. પક્ષકારોની સંમતિથી, સ્ટે માટેની અરજી નક્કી કરવાના બદલે, આ કોર્ટે મુખ્ય બાબતની ગુણદોષ પર સુનાવણી હાથ ધરી છે.

૩. વિદ્વાન લેબર કોર્ટ, અમદાવાદ દ્વારા રેફરન્સ એલસીએ નં. ૫૧૪/૨૦૧૪ માં આંક ૨૧ નીચે તારીખ ૧૮.૦૪.૨૦૨૨ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા એવોર્ડ અને આંક ૮ નીચે તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૧૬ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા હુકમને પડકારતી હાલની અરજી ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવી છે.

૪. હાલના અરજદારનો એવો કેસ છે કે સામાવાળા દ્વારા દાવાના

નિવેદનમાં કરવામાં આવેલા આક્ષેપો મુજબ, સામાવાળા અરજદાર-પેઢીમાં ઘણા વર્ષોથી પટાવાળા/હેલ્પરના પદ પર ફરજ બજાવતા હતા અને તેઓ રોજના રૂ. ૨૨૫/- નું દૈનિક વેતન મેળવતા હતા. એવો આક્ષેપ છે કે સામાવાળાની સેવાઓ તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૨ ના રોજ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. સેવા સમાપ્તિને પડકારતાં, વિદ્વાન મદદનીશ કમિશનર સમક્ષ વિવાદ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો, જે આખરે રેફરન્સમાં પરિણમ્યો હતો, જેમાં અરજદાર-પેઢીએ નોટિસ મેળવી હોવા છતાં તેઓ હાજર ન રહેતાં વિદ્વાન રેફરન્સ કોર્ટે એકતરફી રીતે સામાવાળાની તરફેણમાં રેફરન્સ નક્કી કર્યો હતો. ત્યારબાદ ઔદ્યોગિક વિવાદ ગુજરાત નિયમોના નિયમ ૨૬એ હેઠળ ૩ વર્ષ અને ૩ મહિનાનો વિલંબ માફ કરવાની માંગણી સાથે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ પુનઃસ્થાપના (રેસ્ટોરેશન) ની અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન રેફરન્સ કોર્ટે, વિલંબના કારણોનું અવલોકન કર્યા બાદ, તારીખ ૧૮.૦૪.૨૦૨૨ ના હુકમથી વિલંબ માફની અરજી નામંજૂર કરી હતી, જે આ કોર્ટ સમક્ષ પડકારનો વિષય છે.

૫. અરજદાર તરફે વિદ્વાન વકીલ શ્રી જાની અને સામાવાળા તરફે વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈને સાંભળવામાં આવ્યા.

૬. વિદ્વાન વકીલ શ્રી જાનીએ રજૂઆત કરી હતી કે એકતરફી એવોર્ડ પસાર થયા પછી, કલમ ૩૩(સી)(૧) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજી, જે રિકવરી એપ્લિકેશન નં. ૬૮/૨૦૧૯ છે, તેમાં નોટિસ મળી હતી અને તારીખ ૦૬.૦૨.૨૦૨૦ ની નોટિસ મળતાં જ અરજદારને એકતરફી એવોર્ડ અંગે જાણ

થઈ હતી. વિદ્વાન વકીલ શ્રી જાની રજૂઆત કરે છે કે ત્યારબાદ તારીખ ૧૫.૧૦.૨૦૨૦ ના રોજ પુનઃસ્થાપના અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. જો જાણ થયાની તારીખથી ગણતરી કરવામાં આવે તો ૭ મહિના અને ૧૦ દિવસનો વિલંબ થયો હોવાનું જણાય છે. જોકે, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી હતી કે અરજી દાખલ કરવામાં ૩ વર્ષ, ૩ મહિના અને ૧૧ દિવસનો વિલંબ થયો હતો અને તે પણ વણસમજાવ્યો રહ્યો છે. વિદ્વાન વકીલ શ્રી જાની રજૂઆત કરે છે કે જ્યાં સુધી કેસના ગુણદોષનો સંબંધ છે, વિદ્વાન મદદનીશ કમિશનર સમક્ષ જ્યારે સુનાવણી હાથ ધરાઈ ત્યારે હાલના સામાવાળા-કર્મચારીને ફરજ પર ફરી હાજર થવાની ઓફર કરવામાં આવી હતી, જે શરૂઆતમાં વિદ્વાન મદદનીશ લેબર કમિશનર દ્વારા નોંધવામાં આવી હતી અને ત્યારબાદ તેને છેકી નાખવામાં આવી હતી. જોકે, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ ઉપરોક્ત પાસાને ધ્યાને લીધા વિના સામાવાળાની તરફેણમાં રેફરન્સ મંજૂર કર્યો છે, તેથી તેમાં હસ્તક્ષેપ કરવો જરૂરી છે અને અરજી મંજૂર થવી જરૂરી છે.

૭. તેનાથી વિરુદ્ધ, વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈ રજૂઆત કરે છે કે હાલના અરજદાર દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપો મુજબ, વિદ્વાન મદદનીશ લેબર કમિશનર દ્વારા તારીખ ૧૬.૦૬.૨૦૧૪ ના રોજ રજૂ કરાયેલા અહેવાલમાં ચેડાં કરવામાં આવ્યા હોવાનો આક્ષેપ છે. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈ રજૂઆત કરે છે કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ વિલંબ માફીની અરજી નામંજૂર કરતી વખતે એવો નિષ્કર્ષ કાઢ્યો હતો કે આ હાલના સામાવાળા સામેના આક્ષેપો નથી, પરંતુ હાલના

અરજદારે કોઈપણ કારણ વગર વિદ્વાન મદદનીશ લેબર કમિશનરની પ્રામાણિકતા પર શંકા વ્યક્ત કરી હતી. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈ રજૂઆત કરે છે કે આ કારણ સિવાય વિલંબ માફીની અરજીમાં કે પુનઃસ્થાપના માટેની અરજીમાં અન્ય કોઈ કારણો દર્શાવવામાં આવ્યા નથી. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈ રજૂઆત કરે છે કે કેસના ગુણદોષના સંબંધમાં પણ અરજદાર એવો કોઈ કાનૂની મુદ્દો દર્શાવવામાં અસમર્થ રહ્યા છે જે દર્શાવતો હોય કે સામાવાળા પુનઃસ્થાપનની રાહત મેળવવા માટે હકદાર નથી, જે રેફરન્સ કોર્ટ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવી હતી. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈ રજૂઆત કરે છે કે તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૧૬ ના રોજ રેફરન્સ હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં, ૯ વર્ષ પછી પણ સામાવાળા એવોર્ડના ફળ મેળવવામાં સફળ રહ્યા નથી. વિદ્વાન વકીલ સુશ્રી દેસાઈ રજૂઆત કરે છે કે ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાને લેતાં, વિશેષ કરીને કોઈપણ કાનૂની આધારના અભાવે, આ અરજી નામંજૂર થવાને પાત્ર છે અને વાદગ્રસ્ત હુકમ માન્ય રાખવો જરૂરી છે.

૮. સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલો દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલી દલીલોને ધ્યાને લેતાં તેમજ આ કોર્ટ સમક્ષની અરજીનો ભાગ બનેલા રેકૉર્ડનું અવલોકન કરતાં, એ બાબત સામે આવે છે કે વિદ્વાન મદદનીશ કમિશનર સમક્ષ વિવાદ ઉઠાવવામાં આવતાં, સામાવાળા પાછલા વેતન અને તમામ આનુષંગિક લાભો સાથે પુનઃસ્થાપનની રાહત મેળવવા માટે હકદાર છે કે કેમ તે નક્કી કરવા માટે વિવાદ વિદ્વાન લેબર કોર્ટને મોકલવામાં આવ્યો હતો. સામાવાળાના દાવા

મુજબ, તેઓ પટાવાળા/હેલ્પરના પદ પર ફરજ બજાવતા હતા અને દરરોજ રૂ. ૨૨૫/- નું માસિક વેતન મેળવતા હતા તેમજ તેમની સેવાઓ તારીખ ૧૧.૦૧.૨૦૧૨ ના રોજ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. એવોર્ડ પસાર કરતી વખતે વિદ્વાન લેબર કોર્ટે નોંધ્યું છે કે બેઈલિફ મારફતે નોટિસ બજાવવામાં આવી હોવા છતાં, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષની કાર્યવાહી દરમિયાન અરજદાર ગેરહાજર રહ્યા હતા. અરજદારની ગેરહાજરીમાં, વિદ્વાન લેબર કોર્ટે તારીખ ૩૦.૦૩.૨૦૧૬ ના રોજ સળંગ સેવા અને ૧૦૦% પાછલા વેતન સાથે પુનઃસ્થાપનની રાહત મંજૂર કરીને સામાવાળાની તરફેણમાં રેફરન્સ આપ્યો હતો. ત્યારબાદ, ઔદ્યોગિક વિવાદ ગુજરાત નિયમોના નિયમ ૨૬એ હેઠળ પુનઃસ્થાપના માટેની અરજી દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબને માફ કરવાની માંગણી કરતી ડિલે કોન્ડોનેશન એપ્લિકેશન નં. ૮૭/૨૦૨૦ તરીકે આંક ૧ નીચે અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી.

૯. અરજદાર દ્વારા સદર અરજીમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે રિકવરી સી-૧ એપ્લિકેશન નં. ૬૮/૨૦૧૯ ની નોટિસ મળતાં અરજદારને વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ અંગે જાણ થઈ હતી અને ત્યારબાદ તારીખ ૨૯.૦૯.૨૦૨૦ ના રોજ પ્રમાણિત નકલ માટે અરજી કરવામાં આવી હતી, જે તારીખ ૦૫.૧૦.૨૦૨૦ ના રોજ મળી હતી અને ત્યારબાદ તારીખ ૧૫.૧૦.૨૦૨૦ ના રોજ અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. હાલના અરજદાર દ્વારા એવી દલીલ કરવામાં આવી છે કે જાણ થયાની તારીખથી ૭ મહિનાનો વિલંબ થયો હોવાથી તેને માફ કરવો જરૂરી

છે. રેકૉર્ડનો ભાગ બનેલી અરજીનો સંદર્ભ લેતાં, કલમ ૩૩(સી)(૨) હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી રિકવરી એપ્લિકેશન નં. ૫૩૪/૨૦૧૭ અંગે કોઈ દલીલ કરવામાં આવી ન હતી. રિકવરી સી-૨ એપ્લિકેશન નં. ૫૩૪/૨૦૧૭ તારીખ ૦૯.૦૫.૨૦૧૭ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવી હતી અને વિદ્વાન કોર્ટ દ્વારા જારી કરાયેલી નોટિસ હાલના અરજદારને તારીખ ૦૫.૦૬.૨૦૧૭ ના રોજ મળી હતી તેમજ સદર રિકવરી અરજી તારીખ ૨૮.૦૯.૨૦૧૮ ના રોજ હાલના સામાવાળાની તરફેણમાં મંજૂર કરવામાં આવી હતી. તેમ છતાં, આજદિન સુધી, અરજદારને વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ અંગે જાણ હોવા છતાં, તેઓ મૌન રહ્યા હતા અને માત્ર કલમ ૩૩(સી)(૧) હેઠળ દાખલ કરેલી અરજીની નકલ મળતાં જ, કલમ ૩૩(સી)(૨) હેઠળની અરજી દાખલ કરવાના સુસંગત તથ્યો જાહેર કર્યા વિના વિલંબ માફીની અરજી સાથે પુનઃસ્થાપના અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી. અરજીમાં વિલંબ માફી માટે દર્શાવવામાં આવેલા કારણોનો સંદર્ભ લેતાં, તે માત્ર અપૂરતા જ નથી, પરંતુ વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ ગેરહાજર રહેવા માટે કે સમયસર પુનઃસ્થાપના અરજી દાખલ ન કરવા માટેના વિલંબને સમજાવતો એક પણ શબ્દ દર્શાવવામાં આવ્યો નથી. કોઈપણ પ્રતીતિકારક અને પૂરતા કારણોના અભાવે, યાંત્રિક રીતે વિલંબ માફી આપી શકાય નહીં.

૧૦. ૨૦૨૪ એસ.સી.સી. ઓનલાઈન એસ.સી. ૫૧૩ માં રિપોર્ટ થયેલા પાથાપતિ સુબ્બા રેડ્ડી (મૃત્યુ પામનાર) તે કાયદેસરના વારસદારો મારફતે અને અન્ય વિ. સ્પેશિયલ ડેપ્યુટી કલેક્ટર ના કેસમાં વિલંબ માફ કરતી વખતે સર્વોચ્ચ

અદાલત દ્વારા જારી કરવામાં આવેલી માર્ગદર્શિકા નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવે છે:

“***

(૧) કાયદાકીય મર્યાદા (લિમિટેશન) નો કાયદો જાહેર નીતિ પર આધારિત છે કે પોતે અધિકાર છીનવી લેવા કરતાં ઉપાય મેળવવાનો અધિકાર ગુમાવીને મુકદ્દમાનો અંત આવવો જોઈએ;

(૨) જે અધિકાર અથવા ઉપાયનો લાંબા સમયથી ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો નથી તે ચોક્કસ સમયગાળા પછી સમાપ્ત થવો જોઈએ અથવા તેનો અંત આવવો જોઈએ;

(૩) લિમિટેશન એક્ટ ની જોગવાઈઓનું અલગ રીતે અર્થઘટન કરવું પડે છે, જેમ કે કલમ ૩ નું ચુસ્ત અર્થમાં અર્થઘટન કરવું પડે છે જ્યારે કલમ ૫ નું ઉદારતાપૂર્વક અર્થઘટન કરવું પડે છે;

(૪) વાસ્તવિક ન્યાયને આગળ વધારવા માટે, જોકે ઉદાર અભિગમ, ન્યાય-લક્ષી અભિગમ અથવા વાસ્તવિક ન્યાયના કારણને ધ્યાનમાં રાખી શકાય પરંતુ તેનો ઉપયોગ લિમિટેશન એક્ટ ની કલમ ૩ માં સમાવિષ્ટ મર્યાદાના મૂળભૂત કાયદાને નિષ્ફળ બનાવવા માટે થઈ શકતો નથી;

(૫) જો પૂરતું કારણ સમજાવવામાં આવ્યું હોય તો વિલંબ માફ કરવા માટે

અદાલતો વિવેકાધીન સત્તાનો ઉપયોગ કરવા સક્ષમ છે, પરંતુ સત્તાનો તે ઉપયોગ સ્વભાવે વિવેકાધીન છે અને વિવિધ પરિબલો જેમ કે જ્યાં અતિશય વિલંબ, બેદરકારી અને યોગ્ય કાળજીનો અભાવ હોય ત્યાં પૂરતું કારણ સ્થાપિત થયું હોય તો પણ તેનો ઉપયોગ ન થઈ શકે;

(૬) સમાન બાબતમાં માત્ર કેટલીક વ્યક્તિઓએ રાહત મેળવી હોય, તેનો અર્થ એવો થતો નથી કે જો અદાલત અપીલ દાખલ કરવામાં થયેલા વિલંબ માટે દર્શાવેલા કારણથી સંતુષ્ટ ન હોય તો અન્ય લોકો પણ તે જ લાભ મેળવવા માટે હકદાર છે;

(૭) વિલંબ માફ કરવામાં કેસના ગુણદોષ ધ્યાનમાં લેવા જરૂરી નથી; અને

(૮) વિલંબ માફીની અરજી વિલંબ માફ કરવા માટે નક્કી કરવામાં આવેલા માપદંડો પર નક્કી થવી જોઈએ અને શરતો લાદવામાં આવી હોવાના કારણોસર વિલંબ માફ કરવો એ વૈધાનિક જોગવાઈની અવગણના સમાન છે.”

૧૧. ઉપરોક્ત ચુકાદાના સિદ્ધાંતને ધ્યાને લેતાં, આ કોર્ટનો એવો સ્પષ્ટ અભિપ્રાય છે કે સમયસર કોર્ટનો આશરો ન લેવા માટે કોઈપણ વાસ્તવિક અથવા પૂરતા કારણના અભાવે, વિલંબ માફ કરી શકાય નહીં. તેથી, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમમાં કોઈ હસ્તક્ષેપની જરૂર નથી.

૧૨. પરિણામે, હાલની અરજી નામંજૂર કરવામાં આવે છે.

સિવિલ એપિલિકેશન (સ્ટે માટે) નં. ૧/૨૦૨૫ માં હુકમ

મુખ્ય બાબતમાં પસાર કરવામાં આવેલા હુકમને ધ્યાને લેતાં, સંલગ્ન સિવિલ એપિલિકેશન ટકી શકતી નથી અને તે મુજબ તેનો નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(એમ. કે. ઠક્કર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====